

REVISTA ORĂȘTIEI

ABONAMENTELE:

Pe 1 an 3 fl.; pe 1/2 an 1 fl. 50 cr.; pe 4 luni 1 fl.
Pentru România și străinătate 10 fr. la an.
Manuscrise nu se înapoiază. — Scrisori nefrancate
nu se primesc.
Abonamentele se plătesc înainte.

Apare în fiecare Sâmbătă

EDITOR AL FOII:

Aurel Popovici-Barcianu, director.

PROPRIETATEA

Institutului tipografic „Minerva” în Orăștie.

INSERTIUNILE:

Un șir garmond prima-dată 7 cr., a 2-a oară
5 cr., a 3-a oară 3 cr. și timbru de 30 cr.
Atât banii de abonament cât și pentru inserțiuni, sînți
a se trimite la adresa: „Minerva” institut tipografic
în Orăștie (Szászváros).

Țeranul român și țeranul ungar.

Eruditul profesor din Iași, dl I. Paul a publicat de curând un studiu important sub titlul acesta. Punând față în față aceste două popoare, cari de veacuri îndelungate se războiesc între sine, el arată calitățile trupești și sufletești ale amândurora, cultura religioasă, morolă și estetică, apoi vederile economice, moravurile și tradițiile, cari toate împreună constituiesc caracterul național al Românului și al Ungurului.

Și știți la ce rezultat ajunge?

„Din toate aceste, zice dl Paul, vedem adâncă deosebire între caracterul românesc și cel unguresc, vedem că în constituția fizică, în poezie, în morala socială, în religie, în istorie, în limbă, în aspirații și în tot ceea-ce-l face pe un popor să fie ceea-ce este, aceste două popoare își sunt potrivnice și nu numai nu se vor asimila vre-odată unul pe altul, Ungurul fiindcă nu poate, Românul fiindcă nu ține să-și pângărească sângele, dar din împrejurări istorice, psihologice și politice sunt atât de învrăjbite, încât nici chiar o pace durabilă nu se va putea statornici vre-odată între ele. Bunul simț elementar, înțelepciunea de viață trebuie să povățuiască și pe Unguri și mai mult pe noi Români, ca să ne pregătim sistematic pentru o răfuială definitivă, ca să se știe odată ce e al lor și ce este al nostru”...

Sunt aceste cuvinte de aur, rostite de un bărbat eșit din sinul țeranului român subjugat, pe care e în măsură a-l cunoaște bine, sunt cuvinte, cari pe lângă că desvălesc un adevăr atât de crud pentru Unguri și atât de încurajator pentru noi, mai au și meritul de-a

ne invita la muncă aprigă, la „răfuiala definitivă”.

Intr'adevăr întreaga noastră chestiune națională se reduce la deosebirile de caracter național între cele două popoare. Lupta adevărată se dă între țerani. Numai când și masa însăși a poporului există în mișcare, nemulțumiri și frecări, se poate vorbi de o chestie națională.

Intelectualii conducători ai poporului nostru, aibă ei sau nu autoritație, sunt adeseori amăgiți de împrejurări a munci și pe căi străine de interesul poporului.

Intelectualii conducători, educați în școale străine, în limbă și moravuri streine sunt adeseori cu deservire spălăciți de caracterul primitiv național, încât nu mai înțeleg nici rostul luptei naționale, nici dorințele și rănile poporului.

Intre intelectualii noștri ziși și inteligența românească găsești și de aceia, cărora le place să locuiască în vile frumoase, să poseze eventual pe presidentul sau pe membrul comitetului național, fără a mai fi în stare a contribui măcar cu o iotă la binele poporului.

Ei, și între acești intelectuali și intelectualii Unguri nu există aproape nici o deosebire. E chestie numai de bună înțelegere și de unele mici concesii personale și suntem siguri, că toate barierele ar cădea și unii pe alții se vor îmbrățișa.

Ba, când avem asemenea conducători naționali, cari în decurs de 4 ani nici nu pot stabili o încheiere a forțelor, nici nu pot redobândi organizația noastră cea veche, ciucid timpul în ceruri slăbitoare de moral și de insuflețire națională, suntem în drept a crede despre ei, că sunt chiar mai răi ca Ungurii. Ungurii se împacă când e vorbă să atace, să lovească, și noi nu ne împăcăm când ar trebui să ne apărăm.

Ai noștri deci sau sunt lași, sau sunt neputincioși. Un lucru e sigur, că acești »intelenți« nu mai posedă notele inherente caracterului țeranului român, poporului ca atare.

În asemenea împrejurări întreaga chestie națională astăzi e pe umerii țeranului. Sunt tari și vengoși acești umeri. E perseverant și cinstit țeranul român. Chestia națională la el e legea românească și el n'are să se lapede de ea, pentru-că »țeranul român ține la legi ca la lucruri sfinte«.

Țeranul român a ajuns astăzi singurul păzitor *autorizat* al altariului național, singurul stăpân peste destinele sale, soartea cauzei noastre este depusă în mâinile lui. Ear' triumful este asigurat prin superioritatea țeranului nostru față de talpa pe care se razimă dușmanii noștri.

Românul este superior Ungurului, fiindcă ține mai mult la curățenia sângelui său, căci nici cu ovrei, nici cu alte lifte nu se împreună pentru sporirea numerică a neamului. Românul este superior Ungurului, fiindcă ține mai mult la obiceiurile sale strămoșești. Românul își iubește mai mult biserica sa națională decât Ungurul. Firea și caracterul Românului îi prezice un viitor, ear' Ungurul privește obosit și nervos peste trecutul sgomotos și plin de beții, care i-a sleit puterile.

Aici e salvarea. Aici e tăria noastră. O tărie ce nu o vor trânge guvernele ungurești, fie ele crunte ca al lui Bánffy, fie »blând și drept« ca al lui Széll.

Să nu se bucure deci dușmanii noștri așa de mult, că de patru ani dăinuiește răsmiriță de vorbe între »conducătorii« noștri. Să nu se bucure de faptul că acești conducători sunt inofensivi. Popoarele au doar multe soiuri de sftnici. Sftnicii vin și trec. Dar' massa poporului rămâne. Și dușmanii

cu această massă au să-și facă sama, nu cu o mână de oameni, a căror dispariție ar fi mai mult binevenită decât vrednică de plâns.

Ș'apoi cine știe, dacă nu cumva din sinul țerănimei române se va recruta în curând o altă ceată de forțe conducătoare, de veritabili Români, oameni cuminți și iubitori de fapte, oameni tineri, streini de ori-ce speculă, de ori-ce răutate, cari îndrăsneți vor ridica steagul turtit și vor chema țerănimea noastră la luptă pentru răfuiala definitivă!

Nu, nu! Să nu iubileze, să nu-și bată joc Ungurii de starea noastră. Căci e tare și mare încă țeranul român!

Asociațiunea la Deva.

«Asociațiunea» pentru literatura și cultura poporului român își va ținea adunarea sa generală est an la Deva.

Frații Deveni încă de pe acum fac toate pregătirile necesare spre acest scop, ceea-ce ne îndreptățește a spera, că adunarea va succede pe deplin.

Un gol simțit de mult la adunările trecute ale «Asociațiunii» voesc a-l umplea de astădată Deveni prin ceea, că au dat deja de acum losinca, ca fiecare comună românească să fie reprezentată prin cel puțin patru indivizi în portul nostru frumos național din părțile, cari le represintă. Intrucât acest punct din programul comitetului constituit pentru primirea «Asociațiunii» ar succede, atunci Asociațiunea noastră s'ar face în adevăr deamă de numele ce-l poartă. Și dacă și celelalte centre ale noastre, în cari își va ținea Asociațiunea adunările în viitor, ar primi acest punct în programele lor, la adunările Asociațiunii am putea saluta nu numai câțiva frați din clasa inteligentă, ci și pe poporul nostru, pentru cultura căruia s'a înființat «Asociațiunea». Un câștig du-

FOIȚA „REVISTEI ORĂȘTIEI”

Cine-î în lună.

Ci-că demult, a fost un om; și omul acela era putred de avut, încât nu știa ce are pe la casa lui. Dar' nu se prea bucura de avuția lui, că nu i-a dat D-zeu nici un copil, căruia după moartea sa să-și lase averea.

Și se ruga mereu lui D-zeu împreună cu femeia lui. Și i-s'a făcut milă lui Dumnezeu de bieții oameni și le-a dăruit un copil. Au botezat copilul și l-au chemat Dorul, că doară atâta l-au dorit. Copilul creștea vîzînd cu ochii. El era fala părinților, mîngăerea și toată bucuria lor.

Intr'una din zile însă Dorul începî a plînge și a țipa ca din gura șerpelui. Inzadar îl mîngăia mamă-sa, înzadar îi promitea toate bunurile lumii, că el nu tăcea, ci mai tare plîngea. Mamă-sa nu mai știa ce să facă cu el, a plîns și ea de mila lui, dar' dela o vreme vîzînd că nu mai tace, s'a cătrînit pe el și i-a zis: taci, prindă-ți inima vîntoasele și-ți mînănce vîntul norocul. Și a tăcut Dorul numai decăt.

Au trecut zile una după alta. Dorul creș-

tea și se făcea voinic de-ți venia să plîngi de dragul lui când îl vedeai. Dar' când a fost voinicul mai voinic, să nu-i găsești păreche, mamă-sa a început să dea cu ochii după vre-o fată, că, vezi dragă Doamne, ar fi bine să-l știe căpătuit, că ei sunt bătrîni și nu mai au mult de trăit. Lui Dorul însă nu-i ardea nici de-o fată din satul lui; pe el l'a cuprins dragostea unei alte fete, de care mamă-sa nu știa nimic; l'a cuprins farmecul cântecului ei frumos, cum nime nu știe să cânte numai ea. Și o auzia totdeauna când vîntul bătea; și o asculta cu atîta drag. Și cum i-ar fi plăcut să o vadă odată numai, că el știa că-i frumoasă din samă afară. Fata însă nu se arăta, ea își trimitea numai cântecul prin vînt: și vîntoasele i-au prins inima lui.

L'a cuprins un dor mare de ea, cât nu mai putea să trăiască. A spus mamei sale să-i pregătească merinde că el pleacă departe la peșit. Zădarnice au fost rugămintele și plînsurile mamei lui, că se nu meargă, că doară în sat sunt destule fete frumoase și avute. El n'a ascultat, fără, luându-și rămas bun dela părinți, s'a suit pe cal și s'a dus multă lume 'mpărăție...

După multe zile de drum a ajuns la un isvor curat, deasupra căruia erau crescuți doi stejari cu vîrfurile îmbrinate. Și s'a dat jos

de pe cal ca să odichnească, că erau osteniți amîndoi.

De-odată iute aude un ciripit moale și dulce de cântec, un cântec ce l'a făcut să ia lumea 'n cap. Cântecul venia mereu, aproape, mai aproape. Și venia adusă, ca de o suflare de vînt, o fată frumoasă cu pîrul de aur vîlvoi, sburat pe spate, pe umeri și pe sîn. El a cunoscut-o... Când ea s'a vîzut față în față cu un străin, a stat pe loc incremenită, cu mâinile lăsate jos, cu fața 'nroșită, cu capul plecat pe sîn ca și un copil pe care-l prinzi făcînd vre-un rîu.

Dorul s'a apropiat de ea: cu stînga i-a prins stînga ei, ear' dreapta și-a petrecut-o pe după mijlocul ei.

— Spune-mi, dragă, a cui ești tu? — Ea a început să ridă cu atîta bucurie și cu atîta drag.

— Tatăl meu e Domnul vînturilor. Și vînturile mi-au spus de tine, bade; ele îmi cântau dorul tîu, și eu le cântam dorul meu, ca să-ți-l spună, bade, ție.

— Vînturile de atîtea ori mi-au doinit cântecul tîu, și dorul tîu adusu-l'au pe aripele lor. Și atîta te-am căutat, Ileano, că așa se numia fata.

— Vîno cu mine, Ileano, să mergem... dar' ea s'a smuls din brațele lui, și-a umplut ulciorul cu apă, i-a dat să bea și lui Doru,

și a zis: — tu, bade, pe seară mă așteaptă, că acum duc apă tatii.

Și s'a dus Ileana ridicată pe o aripă de vînt.

Seara, pe când vîntul și-a încetat jocul său și-și căuta loc de odichnă pe sub frunzele copacilor, a venit Ileana. Dorul a prins-o încet de mijloc, a ridicat-o cu el în șea și calul s'a așternut pămîntului. Dar' îndată ce au plecat, codrul începî să vîjăie și să tremure. Ileana a înțeles ce vrea să zică vîjăitul și tremuratul, dar' n'a zis nimica, fără s'a lipit de pieptul lui Doru culcându-și capul pe umărul lui. Codrul a început să gîmăie surd.

— De ce geme codrul, Ileană?

— Vînturile au dat de știre tatii, că eu fug și dînsul acum vine după mine. Abia a sfîrșit de vorbit Ileana, și doru a simțit, că cineva o ia din brațele lui, fără să vadă că cine. Atunci el s'a oprit buimăcit neștiind ce să facă de durere.

Și cum sta așa necăjit, aude de-odată în apropiere un fluierat ascuțit și lung. S'a dus într'acolo de unde venia fluieratul, și a vîzut sub o piatră un șerpe micuț ce se bătea în dureri.

— Vînă și mă scapă, că și eu țiu face bine, — i-a zis șerpele. Lui Doru i-s'a făcut milă de el și l-a scăpat de sub piatră.

plu acesta, căci poporul nostru vîzîndu-se ocrotit de cărturarii sei, s'ar deda a-i cunoaște mai bine și a stima în dinșii pe naturalii sei conducători, ear' nimbul și influința inteligenții cu atât mai mult ar crește înaintea poporului nostru atât de înșetăt de cultură.

Abstrăgînd dela aceasta, ce frumos ar fi a vedea la fiecare adunare a «Asociațiunii» o drăgălașe expoziție vie din cele mai variate și pictorești costume? Asociațiunea și așa a acceptat frumoasa datină, a premia cele mai frumoase costume. Est mod ar ajunge premiile în mâinile cele mai sigure și bine meritare pe acest teren, ear' între țerancele noastre s'ar naște o viuă emulațiune în păstrarea și curățirea de tot ce este străin în portul nostru străbun, care a jucat un rol așa însemnat în păstrarea individualității noastre.

Pentru succesul deplin al acestui punct din program, foarte mult pot să lucreze preoții și învățătorii noștri. Și așteptăm dela unul fiecare a-și da toată silința și a se prezenta nu numai singur, ci însoțit de cel puțin 4 indivizi, un bărbat, o femeie, un ficior și o fată la adunarea «Asociațiunii». Puși în fruntea poporului, e frumos ca în tot locul unde pentru binele și fericirea poporului se lucră, să se prezente însoțiti de acesta. Legătura sfîntă între păstor și turmă, armonia intimă între învățător și învățacei să se manifesteze pe toate terenele în deplină splendoare și rezultatul apoi va încununa cu laurii bine meritati fruntea fiecăruia.

La lucru deci, preoți cu crucea în frunte, și la revedere cât se poate mai mulți la adunarea «Asociațiunii» †.

Urmăriturile prigonitorilor contra fraților noștri Bucovineni din partea regimului, au produs desbinație chiar și în sinul fruntașilor Români.

«Patria» ne aduce știrea, că președintele partidului național, dl Iancu Lupul, s'a retras, și conducerea s'a încredințat acum unui colegiu compus din dnii: Baron Eud. Hormuzachi, Arch. Călinescu și Dr. Iancu Flondor.

O deciziune a Curiei. Zilele trecute s'a înaintat la Tabla regească din Budapesta, un recurs în limba germană, de un anumit H. Samuel.

Tabla regească a respins acel recurs, sub cuvînt că el a trebuit făcut în limba maghiară.

H. Samuel a făcut arătare la Curie. Curia, la rîndul seu, a adus următoarea deciziune:

»Avînd în considerare, că, după praxa legală existentă a procedurii penale, recursurile părților scurtate în drepturile lor prin hotărîri de ale judecătorilor în afaceri penale se pot înainta sau verbal sau în scris; considerînd regula de drept, dela sine urmează că partea interesată: în limba sa maternă poate să-și valideze recursul său verbal contra deciziunii judecătorești; ear', dacă acest drept este admis a se exercita în altă limbă și nu în limba maghiară, de acest drept să nu fie despoiat nimeni, de a-și da recursul în limba sa maternă, dacă de acest drept al său se folosește el însuși, fără a fi reprezentat prin avocat.

»Avînd în vedere aceste împrejurări Tabla regească a sêvșit o iregularitate de formă în procedura sa, când a respins recursul nedreptățitului H. Samuel, pe motiv că a fost redactat în limba germană. Din această considerațiune decisul Tablei regești se anulează, recursul lui H. Samuel se primește și Tabla regească e îndrumată, ca în toată regula și în fond să studieze deciziunea tribunalului regesc.

Acest decis al Curiei este foarte important pentru naționalitățile nemaghiare. Nu știm însă cum a ajuns Curia să recunoască de corectă procedura lui H. Samuel, când știut este, că rar se întîmplă, ca ea să nu întărească deciziunea Tablei regești.

Serbările dela Seliște.

Ținîndu-se anul acesta adunarea generală a »Societății pentru fond de teatru român« la Seliște, în zilele de 30 și 31 Iulie n., inteligența de-acolo își dă toată silința, ca acea adunare să aibă un rezultat cât se poate mai splendid.

Pentru arangierea serbărilor ce se vor ținea cu acea ocaziune, s'a constituit și un comitet, care ne trimite spre publicare o corespondență mai lungă, din care extragem următoarele:

«Ne-am îngrijit, ca de-odată cu adunarea, să se aranjeze și oare-cari festivități pe seama publicului, ca cu atât mai vîrtos să iasă la iveală bucuria și dragostea, cu care cauza înșasi pentru care luptă Societatea, ce ne onorează cu prezența, este îmbrățișată de noi de toți. Din bogatul program al serbărilor amintesc, că cu acest privilegiu se va arangia o expoziție, la care, pe lângă obiectele din industria de casă a Seliștenilor, se vor vedea și grupuri, cari vor reprezenta frumosul și renumitul port seliștenesc, din timpurile cele mai vechi până azi. Se va arangia o petrecere mare populară, spre a se putea cunoaște jocurile și vioiciunea poporului din acest ținut curat românesc.

micul de șerpe. Și s'a dat de trei ori peste cap și s'a făcut un cal cu o stea în frunte, cu opt aripi, că șerpele era bălaurul.

— Sui pe mine și ține-te bine. S'a suit pe el Dorul și calul s'a ridicat în înălțimile cerului ca din pușcă. Pămîntul îl vedea tot mai mic, tot mai mic, până când s'a făcut numai ca un punct scilicidos. S'a apropiat de lună și luna era mai frumoasă ca pămîntul. Au descălecat în lună și calul i-a arătat o grădină unde putea să găsească pe Ileana.

Și s'a dus Doru în grădina aceea și a găsit pe Ileana șezînd pe un scaun de mușchi așteptînd cu ochii plânși și ațintiti înaintea.

— Ileană, am venit, uite năframa ta, Ileană, nu mai plînge! Dar' ea nu zicea nici o vorbă, sta neclintită și se uita mereu la el.

El s'a apropiat de ea, a prins-o de mână, dar' mîna ei era rece și ea sta neclintită.

— Sărmana Ileana, de plînsul de durerea și de dorul cel mult, s'a făcut peatră. Și înlemnit a stat Doru și s'a uitat la Ileană; și de durerea și mila ei, cu năframa în mână, care acum era cu pete de sânge, a împe-trit și el așa în picioare înaintea ei.

Și Doru și Ileana și azi sunt în lună împe-triti; și luna îi poartă în sinul ei, și i-a jeliț și-i jelește, și galbenă de mila lor s'a făcut.

(„Familia”)

Vitican.

— Hai cu mine, te-oi duce dară, a zis

Dorim să vedem în mijlocul nostru din acest privilegiu frați de-ai noștri din toate unghiurile patriei, asigurîndu-i, că-i vom primi cu recunoscuta-ne frățescă dragoste și ospitalitate, și se vor reintroace dela noi cu frumoase, dulci, dar' mai presus de toate cu adevărat românești suveniruri.

E rîndul acum al on. inteligențe române din comunele vecine și orașele învecinate, să ne dea mîna de ajutor, ca frumosul plan de serbări, ce l'am făcut, să-l și putem duce în deplinire. Ne va face mare bucurie și tuturor cinste, dacă nu va fi sat din apropiere și până la mare depărtare, care să nu fi fost reprezentat la această adunare prin preotul, învățătorul, notarul și primarul său, însoțit cel puțin de doi-trei țărani inteligenți și fruntași din comună! Și fiecare să-și țină de ambiție națională a sa, de a se face membru al Societății de care e vorba, ori a veni cel puțin în ajutor fondului ei cu contribuirea vre-unei sume.

Indeosebi on. inteligența română din Sibiu, la al cărei glas noi totdeauna am alergat spre a înălța splendoarea manifestațiilor naționale, culturale și bisericești, arangiate la diferite ocaziuni spre onoarea și mărirea națiunii, bisericii și societății române, cu acest privilegiu ne poate ușura foarte mult rîvna și dorul nostru, ca reușita adunării generale dela noi a »Societății pentru fond de teatru român«, atât moralicește, cât și materialicește să fie în șirul prim pusă.

D. A. M.

Fluerul lui Iancu.

Fluierul mult iubitului nostru erou Avram Iancu, despre care se credea, că nime nu știe unde se află, a ajuns acum în posesiunea dlui Iosif Sterca Șuluțiu, care l'a destinat pe seama fiitorului nostru muzeu național.

Dl I. St. Șuluțiu l'a primit dela dl Gerasim Candrea, adv. în Baia-de-Criș, care i-a adresat următoarea scrisoare:

Prea stimat Domnule!

Răspunzînd la prețioasa D-tale scrisoare ddo 20/VI a. c. referita la fluerul regretatului nostru martir Iancu, mă grăbesc a vă da următoarea deslușire:

Fericitul Avram înainte de moartea sa mai bine de un an se susținea în locul pre-dilecțiunii sale în Baia-de-Criș și, fără a avea o locuință stabilă, se adăpostea peste noapte când la unul când la altul, dar' mai ales la covrigarul Ioan Liber (Român), unde întins pe o targă, ce era dinaintea cuptoriștei, odichnea peste noapte și de unde prin fluerul său delecta și încanta publicul cu melodiile sale melancolice seara și des de dimineață.

Observ, că regretatul Iancu înainte de moartea sa cu mai multe luni, avînd erupțiune de sânge, a fost îngrijit și căutat mai mult timp în spitalul comitatens de aici, de unde eșind ca reconvalescent, își petrecea, după cum amintii mai sus, mai bucuros în Baia-de-Criș.

Așa s'a întîmplat și în fatala dimineață a morții sale, că atins de un nou acces de tuse, i-s'a rupt verosimil o arteră internă și sîngerînd și-a dat nobilul său suflet pe targa covrigarului Liber, la carele rămăsese peste noapte.

Ioan Liber a fost primul, care a dat de desastru, și care aflînd fluerul în așternut l'a luat și l'a păstrat până ce mi-l'a dat mie, ca o scumpă suveniră dela răposatul.

S'au încercat mai mulți a procura fluerul dela dînsul, dar' înzadar, pentru-că refusa mereu, și și mie numai după aceea mi-l'a predat, după ce i-am spus, că ce însemnătate are fluerul pentru națiunea noastră și după-ce l'am asigurat, că se va păstra în muzeul național și se va face amintire pe calea publicisticii și despre numele său.

Acesta e istoricul fluerului, și eu ca unul, ce pe timpul acela eram ca funcționar la tribunalul reg. din Baia-de-Criș, pot constata, că decesul martirului Avram a urmat la domiciliul amintitului Liber, și știu, că răposatul purta totdeauna fluerile sale cu sine, (avea două, unul fluer-baston și altul micuț de cires), deci presupun, cu toată pozitivitatea, că fluerul-baston, pe care vi-l'am trimis, este unul din fluerile regretatului.

Ce s'a ales de al doilea fluer nu am putut erua; se vorbește însă, că s'ar fi aflînd în muzeul de anticități din anii 1848/9 din Arad, și vîzîndu-l, l'ași recunoaște.

Ocasionaliter, mergînd pe la Arad și cercetînd muzeul, despre cele aflate vă voi raporta.

Cu aceste cred a mă fi desărcinat de onorabila încredințare, ce mi-ați făcut și pe lângă expresiunea distinsei stime, ce vă păstrez, sunt al Prea Onorat D-tale

Baia-de-Criș, la 23 Iunie 1898.

devotat serv
Gerasim Candrea,
advocat.

Publicînd dl Șuluțiu în organul Asociațiunii această prețioasă scrisoare, adaugă din partea d-sale următoarele observări:

În urma urmelor totuși mi-a fost dat să pot statori adevăratul adevăr despre cele mai de pe urmă momente din viața amicului meu, netericitul Avram Iancu; precum și locul și împrejurările, între cari a urmat moartea dînsului, în dimineața zilei de 10 Septembrie 1872.

Pentru-ca să se știe, constat că: nu este adevărat ceea-ce dușmanii neamului românesc au răspîndit, că Iancu ar fi murit sub garduri, în stare de beție, ci adevărul e aceea ce prin acest act autentic se mărturisește.

Sibiu, în 24 Iunie 1899.

Iosif Sterca Șuluțiu.

CORESPONDENȚA

Examenele la Deva.

Deva, la 14 26 Iunie 1899.

Onorabilă Redacție!

Subscrisul cu mare plăcere și bucurie vin a raporta despre ținerea examenului cu tinerimea școlară de ambele sexe, efectuit în biserica noastră din loc în ziua de 13/25 Iunie 1899 cu începerea la 3 ore p. m.

În decursul anului școl. 1898/9 înmatriculați au fost 78 școlari de ambele sexe, au cercetat școala peste anul întreg regulat și s'au prezentat la examen 75 elevi.

S'au pus întrebări școlariilor din toate obiectele prescise în planul de învățămînt pentru școalele elementare.

Răspunsurile școlariilor au fost peste așteptare mulțămitoare în genere.

Examenul după întonarea troparului Pogorîrii Duchului Sfînt, s'au început cu religiu-ne, și s'au terminat cu cântări în două voci și declamațiuni.

Dare de seamă și mulțumită publică.

In scopul zidirii bisericii noastre gr.-or. din Petroșeni au contribuit până acuma, următorii marinimoși domni și doamne:

Tit V. Gheaja, protopresb. în Hațeg 8 fl., Vasile Ianza, pretor în Petroșeni, Dr. Gavril Suci, avocat, Mihail Bontescu, adv., Ioan Baci, comerciant, toți din Hațeg câte 5 fl., Ioan Cornea, notar pens. în Sântămăria 5 fl., Ioan Muntean, contabil și Iuliu Popoviciu, comerc. în Hațeg câte 4 fl., Puj Arpad, not. în Puj și Jakobfi Rezső, comerc. în Petroșeni câte 3 fl., B. Popoviciu și Stef. Sielariu, com., Nicol. Serafin, proprietar, Nic. Nestor, vicar, Eugenia Sânzian, învățătoare, toți din Hațeg câte 2 fl., Lucreția Muntean, proprietară în Hațeg 1 fl. 50 cr., Ambrosiu Bersan, propr., Iuliu Ciuciu, oficial, Susana Roman, propriet., Sebast. Negru, oficial, Moisa Savu, jude reg., Fira Făgăraș, propriet., Susana Popesc și Const., propr., George Costea, propr., Susana Tocaci, propr., George Tulvan, jude reg., Todor Doboș, propriet., Nicolae Todosie, propr. toți din Hațeg câte 1 fl., Anghel Tăscău, preot în Balanești, Mih. Muntean, preot în Federi, Georg B. Reitescu, învățător în Bărești, Iulia Lenkes, soție de căpitan în Hațeg, Petru Ghilca, scriitor în Sântămăria, Aug. Straițiar, jurist în Hațeg, Seleenfreund, com. în Petroșeni câte 1 fl., Vasile Vutca, comerc., Dumitrescu, oficial, Kindler Maria, Ioan Jica, proprietar, Firuța Todosie, Nicolae Popesc, Dugaci Mihai, Muntean Farcaș, proprietari, George Nicoara, croitor, toți din Hațeg, Nicol. Paraian, învățător în Strei-Stgiorgiu, Gauger M., brutar în Hațeg, Ioan Dragoș, proprietar în Bărești, Valeria Peovicu, propr. în Hațeg, Jeraschek Fer., architect, Rus Alexe, propr. toți din Hațeg, câte 50 cr., Mariți Todosie, proprietar în Hațeg 10 cr., Emilia Nemeș, propr. în Hațeg 20 cr., Paul Oltean, învăț. în Hațeg 80 cr., Dr. I. Mihu și Dr. Muntean, advocați în Orăștie câte 10 fl., Dr. S. Moldovan, adv. Ioan I. Vulc, comerc. în Orăștie câte 5 fl., Ioan Lazaroiu, comerciant în Orăștie 2 fl., George B., Vasilie Bidu, I. Mihai, mare propriet., Danil David, senator, toți din Orăștie câte 1 fl., A. Cristea, croitor în Orăștie 50 cr., L. Bercian și S. Vlad, funcționar de bancă, P. M. și George Baci, comerciant, toți din Orăștie câte 50 cr., Dumitru Sporia, proprietar în Livezeni 10 fl.,

Ioan de Fărcaș, paroch în Băești 3 fl. 40 cr., Petru Popoviciu, paroch în Stă-Măria-de-peatră 1 fl., Iosif Costea, paroch în Vaca 4 fl. 36 cr., Iosif Boca, paroch în Valea-mare 1 fl., Elie Popoviciu, paroch în Sibiel 2 fl., Nicolae Popoviciu, paroch în Josani 3 fl. 56 cr., Nicolae Maniu, paroch în Băcăinți 2 fl. 35 cr.

Cu ziua de astăzi, suma acestor contribuiri binevoitoare, s'a și predat dlui episcop Dionisie Socol, spre administrare și folosire în scopul pentru care este menită, și pentru care comitetul nostru parochial din Petroșeni, ținându-și de cea mai plăcută și sfântă a sa datorință, aduce și pe această cale profundă sa mulțumită și recunoștință, rugând pe D-zeu ca să răsplătească cu îmbelșugare binefacerea față de comuna noastră bisericească.

Totodată, subscrisul, aduc prin aceasta mulțumita mea d-lor învățători Constantin Baicu din Orăștie și Nicolae Sânzian din Hațeg pentru spriginul pretenesc ce mi-au oferit cu ocaziunea colectării, însoțându-mă din început până la depărtarea mea din acelea localități.

In nex cu acestea-mi permit a atrage de nou atențiunea on. d-ni preoți, cari au primit »Apelul« nostru, ca să binevoiască a grăbi cu restituirea »listei«, deoarece, fiind termenul aproape pentru expirarea concediului, e necesară la încheierea socotelor și darea de seamă autorităților competente.

Petroșeni, la 15/27 Iunie 1899.

Cu toată stima,
Avram Stanca,
paroch.

Dare de seamă și mulțumită publică.

Cu ocaziunea petrecerii din 7/19 Iunie, dată în favorul bisericii gr.-or. din Deva s'au încasat 203 fl. 12 cr., din care sumă subtrăgându-se speșele de 103 fl. rămâne un venit curat de 100 fl. 12 cr.

Primească p. t. marinimoșii contribuenți din partea tinerimii și din partea oficiului paroch. gr.-or. al bisericii din Deva cele mai sincere și călduroase mulțumiri, pentru frumosul sprigin atât material cât și moral, ce ni-l'au oferit cu această ocaziune.

Nu pot trece cu vederea lucrul cel mai esențial și anume: Inițiatorul acestei petreceri, dl Ioan Filimon pe lângă neobosita conducere, umblare, călătorie, apoi dând pe 3 zile și 3 nopți cuartir și dejun la întreaga musică

vestită condusă de dl Ioan Aldea din Pratei, care constă din 19 persoane și care n'a pofit nimic dela biserică pentru fapta sa, deci dar' succesul, buna reușită a petrecerii este de a se atribui cu deosebire dlui Ioan Filimon, care după cum am zis mai sus a contribuit mult la reușita acestei petreceri. D-zeu să-i răsplătească binefacerea lui cu darurile sale cele bogate și să-i ajute, ca și d'aci înainte să poată fi în stare, de a premerge cu exemple de fapte bune.

In numele comitetului arangiator.

Deva, la 22 Iunie 1899.

T. R.

Bibliografie.

A apărut în »Biblioteca noastră«: **Poftă bună!** Certe de bucate, de Zotti Hodoș. Atragem atențiunea cetitorilor asupra acestei cărți, care conține sub 420 de numere peste șase sute de rețete, și anume cele mai bune rețete din bucătăria practică și modernă. Această carte de bucate se poate întrebuița în ori-ce gospodărie românească. Cartea cuprinde atât rețetele bucatelor celor mai simple cât și rețete de bucate mai complicate; și adică:

Supe și Ciorbe — Assiette — Rasoluri — Sosuri — Legume — Fripturi — Garnituri — Salate — Prăjituri — Torte — Cofeturi și Bomboane — Cremuri și Parfeurii — Inghețate — Dulcețuri și Compoturi — Diferite beuturi etc.

O recomandăm cu toată căldura d-nelor române.

Prețul unei broșuri 70 cr., plus 5 cr. porto.

Se poate căpăta și la institutul »Minerva« în Orăștie.

Pentru redacție responsabili: **Petru P. Barițiu.**

Szám 760 - 1899 vh.

(550) 1-1

ÁRVERÉSI HIRDETMEŒY

Alulirt bírósági végrehajtó 1881. évi LX. t.-cz. 102. §-a értelmében ezennel hözhírré teszi, hogy a dévai kir. törvényszék 1898. évi 8139 számú végzése következtében »Ardeleana« tktár javára Kováts Elemér ellen

90 frt. 15 kr. s jár. erejéig 1898. évi nov. hó 22. foganatosított kielégítési végrehajtás útján felúlfoglalt és 488 frtra becsült szobabeli butorokból álló ingóságok nyilvános árverésen eladotnak.

Mely árverésnek a hátszegi kir. bíróság V. 628/1899. sz. végzése folytán 90 frt 15 kr. tőkékövetelés, ennek 1895. évi I. hó 3. napjától járó 6% kamatai és eddig összesen 33 frt 75 kr. bíróság már megállapított költségek erejéig Hátszegen ados házánál leendő eszközésére 1899. évi július hó 17-ik napjának délelőtti 9 órája határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-cz. 107. és 108. §-a értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is elfognak adadni. Ezen árverésről Sternliht Samuel, Kolozsvári ker. bank özv. Kardos Ferenczné, Kolozsvári Arpad, Fuchsz Jozsef, Roth István hátszegi ipar és ker. bank, Muntyán Aurel és Schätz Jenő foglaltatok és felúlfoglaltatok is, a menyiben követelésük még fenállna, értesíttetnek. Felhivatnak foglaltatok és felúlfoglaltatok, hogy elsőbbségi igényüket az árverés napja előtt hozzám benyújtani el ne mulasszák.

A törvényes határidő a hirdetménynek a bíróság tábláján történt kifüggesztését követő naptól számítottatik.

Kelt Hátszegen, 1899. évi VI. hó 27-én.

Csucs Gyula.

kir. bírósági végrehajtó.

Un învățacel.

La subscrisul comerciant din Orăștie se caută un băiat, care să aibă 2—3 clase gimnasiale

oa învățacel.

Cei-ce pe lângă limba română în vorbire și scriere posed și limbile maghiară și germană vor fi preferiți.

Ioan Lazaroiu,
comerciant.

(532) 6--

Tipografia aceasta este provăzută cu cele mai bune mijloace tehnice și fiind bine asortată cu tot felul de caractere de litere din cele mai moderne, este pusă în pozițiune de a putea executa ori-ce comande prompt și cu acurateță, precum: Oपुरi

„Minerva“ inst. tipografic,

și broșuri, placate, bilete de logodnă și cununie, carte și epistole, couverte

societate pe acții în Orăștie
în toată mărimea, note, circulare și preț-curenturi, bilete de vizită, după plac și cerere, registre și imprimare pentru toate speciile de serviciuri, bilanțuri, compturi, adrese și anunțuri. Tipărituri de tot felul pentru băncile românești. Asigurăm totodată pe cei-ce binevoesc a ne onora cu comandele d-lor, că pe lângă promptitudine și acurateță, ne vom nisui ca lucrările săvârșite în această tipografie, să fie lipsite și de erorile de tipar.

Prețuri foarte moderate!

Comande din afară se efectuesc repede!